

KNUT HØYLIE, ROY KRISTENSEN, HANNE OPSAHL, JAN TERJE KAABY

God regnskapsførings- skikk

Med kommentarer til lov og standard

GOD REGNSKAPSFØRINGSSKIKK

KNUT HØYLIE, ROY KRISTENSEN, HANNE OPSAHL OG JAN TERJE KAABY

GOD REGNSKAPSFØRINGSSKIKK

MED KOMMENTARER TIL LOV OG STANDARD

4. UTGAVE

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2025

1. utgave 2009
2. utgave 2011
3. utgave 2015
4. utgave 2025

ISBN 978-82-05-60041-6

Omslagsdesign: Munch design

Sats: HAVE A BOOK

Brødtekst: Minion Pro 10,5/15 pkt

Papir: 90 g G-print

Trykk: Mediehuset Andvord AS, Norge 2025

Alle henvendelser om boken kan rettes til

Gyldendal Akademisk

Postboks 6860 Pilestredet Park

0176 Oslo

www.gyldendal.no/akademisk

akademisk@gyldendal.no

Materialet i denne utgivelsen er vernet etter åndsverkloven. Uten uttrykkelig samtykke er eksemplarframstilling bare tillatt når det er hjemlet i lov eller avtale med Kopinor (www.kopinor.no). Bruk av hele eller deler av utgivelsen som input eller som treningskorpus i generative modeller som kan skape tekst, bilder eller annet innhold, er ikke tillatt uten særskilt avtale.

Gyldendal vektlegger bærekraft når vi velger trykktjenester og papir.

Ta godt vare på boken, og om du ikke lenger skal ha den, gjenvinn den på riktig måte.

Se www.gyldendal.no

Forord

Statsautoriserte regnskapsførere og regnskapsforetak er underlagt mange regulatoriske krav, herunder krav til risikostyring av virksomheten, kvalitetsstyring av oppdragene og krav for å motvirke hvitvasking. De er også underlagt et strengt kontrollregime på disse områdene. Denne boken har til formål å bidra til å skape oversikt over regelverket og forståelse for hva kravene innebærer.

Kravene til statsautoriserte regnskapsførere og regnskapsforetak er fastsatt for å sikre kvalitet for oppdragsgiverne (kundene), men også for å ivareta viktige samfunnshensyn. Norske virksomheter er underlagt et stort omfang av detaljerte og kompliserte krav på regnskapsområdet, herunder bokførings-, regnskaps-, skatte- og avgiftsregler. For mange foretak er det vanskelig å selv ha kapasitet og kompetanse til å etterleve alle kravene. Dette gjelder særlig for små og mellomstore foretak. Å trå feil kan få store konsekvenser, blant annet i form av mulkt, gebyrer, renter og tilleggsskatt. Regnskapsførers primære rolle er å bistå virksomhetene med å oppfylle deres offentligrettslige plikter knyttet til bokføring, utarbeidelse av årsregnskap og skatte- og avgiftsrapportering.

Siden mange av virksomhetene selv ikke har kompetanse om reglene på regnskaps- og skatteområdet, er det også vanskelig for dem å vurdere om regnskapsfører gjør en kvalitetsmessig god jobb. Samtidig er det store samfunnsmessige interesser knyttet til kvaliteten på tjenestene regnskapsfører leverer, særlig knyttet til rapporteringen av skatter og avgifter. Regnskapsføring ble derfor et regulert yrke gjennom innføringen av den første regnskapsførerloven, som trådte i kraft 1. september 1993. Denne ble erstattet av en helt ny regnskapsførerlov, gjeldende fra 1. januar 2023. Regelverket forvaltes av Finanstilsynet, som også er tilsynsorgan.

Regnskapsførerloven baserer kvalitetssikringen av norske regnskapsførere på

- krav til utdanning, praksis og skikkethet for å oppnå personlig godkjenning
- krav til etterutdanning og skikkethet for å opprettholde personlig godkjenning
- særlige krav til regnskapsforetak, herunder til kapasitet, kompetanse og kvalitetsstyring
- krav til yrkesutøvelsen, altså hvordan regnskapsoppdrag skal forberedes, utføres og dokumenteres
- effektivt tilsyn og sanksjoner med regnskapsførere

Regnskapsfører skal utføre de oppgavene som omfattes av et regnskapsoppdrag, i samsvar med lovkrav og god regnskapsføringsskikk. God regnskapsføringsskikk er en rettslig standard som utvikles gjennom skriftlige bransjestandarder i regi av regnskapsførernes bransjeforeninger.

Boken har tidligere kommet i tre utgaver, i 2009, 2011 og 2015. I andre utgave ble kommentarene til regnskapsførerloven og god regnskapsføringsskikk supplert med egne kapitler om hvitvaskingsloven og risikostyringsforskriften, som regnskapsførerne er underlagt. Tredje utgave var vesentlig oppdatert som følge av lovendringer og revidert standard for god regnskapsføringsskikk. I fjerde utgave har kapitlene om regnskapsførerloven, god regnskapsføringsskikk og hvitvaskingsloven blitt helt nye. Dette er en følge av at ny regnskapsførerlov og ny standard for god regnskapsføringsskikk trådte i kraft 1. januar 2023, og at ny hvitvaskingslov trådte i kraft 15. oktober 2018. Øvrig innhold er også gjennomgått og oppdatert.

Boken skal ivareta funksjonen som lærebok for studenter på bachelorstudiet for regnskapsførere og samtidig være et effektivt oppslagsverk for yrkesutøverne selv, deres kunder og andre som har behov for utdypende forklaringer og kommentarer til det rammeverket som omgir regnskapsførerne.

Oslo, 1. april 2025

Forfatterne

Innhold

KAPITTEL 1 BRANSJENS UTVIKLING	21
1.0 Utviklingen av en autorisasjonsordning	21
1.1 Sentrale utviklingstrekk	24
1.2 Fakta om bransjen	26
1.3 Sentrale bestemmelser om regnskapsføring	29
KAPITTEL 2 REGNSKAPSFØRERLOVEN OG REGNSKAPSFØRERFORSKRIFTEN	30
2.0 Innledning	30
2.1 Lovhistorikk	30
2.2 Virkeområde og definisjoner	37
2.2.1 Innledning	37
2.2.2 Lovkommentarer	38
2.3 Godkjenning mv.	63
2.3.1 Innledning	63
2.3.2 Lovkommentarer	63
2.4 Kvalifikasjoner	84
2.4.1 Innledning	84
2.4.2 Lovkommentarer	85
2.5 Organisering av virksomheten. Taushetsplikt	120
2.5.1 Innledning	120
2.5.2 Lovkommentarer	121
2.6 Regnskapsoppdrag	139
2.6.1 Innledning	139
2.6.2 Lovkommentarer	139
2.7 Tilbakekall av godkjenning, overtredelsesgebyr og straff	157
2.7.1 Innledning	157
2.7.2 Lovkommentarer	157

8 INNHOLD

2.8	Klagenemnd	180
2.8.1	Innledning	180
2.8.2	Lovkommentarer	180
2.9	Ikrafttredelse og overgangsregler	183
2.9.1	Innledning	183
2.9.2	Lovkommentarer	183
	Vedlegg	185

KAPITTEL 3 GOD REGNSKAPSFØRINGSSKIKK (GRFS) 197

3.0	Innledning	197
3.1	Utgangspunkt og definisjoner	199
3.1.1	Formål og virkeområde	200
3.1.2	Definisjoner	207
3.1.2	Oppsummering	223
3.2	Organisering av virksomheten og taushetsplikt	224
3.2.1	Kvalitetsstyring	224
3.2.2	Kapasitet og kompetanse	258
3.2.3	Bruk av IT-systemer i oppdragsutførelsen	263
3.2.4	Konfidensialitet og taushetsplikt	279
3.2.5	Oppsummering	285
3.3	Etablering, forberedelse og fortsettelse av regnskapsoppdrag	286
3.3.1	Vurdering av kapasitet og kompetanse	287
3.3.2	Uttalelse fra forrige regnskapsfører	290
3.3.3	Oppdragsavtale	302
3.3.4	Fullmakter	317
3.3.5	Oppdragsansvarlig regnskapsfører	321
3.3.6	Plikt til å frasi seg oppdraget	325
3.3.7	Oppsummering	327
3.4	Oppdragsgivers regnskapsmateriale og regnskapsdata	328
3.4.1	Tilbakelevering til oppdragsgiver	328
3.4.2	Opphør av oppdrag	332
3.4.3	Oppsummering	338
3.5	Oppdragsutførelse – alle regnskapsoppdrag	339
3.5.1	Oppdragsutførelse – generelt	339
3.5.2	Oppdragsansvaret	343
3.5.3	Forståelse av oppdragsgivers virksomhet	351
3.5.4	Vurdering av oppdragsgivers interne rutiner	358
3.5.5	Brudd på lovkrav	368
3.5.6	Oppsummering	374
3.6	Faktureringsoppdrag	375
3.6.1	Oppdragsgivers interne rutiner	376
3.6.2	Faktureringsgrunnlag	383
3.6.3	Registrering av faktureringsgrunnlaget	387
3.6.4	Innhold i salgsdokumenter	388
3.6.5	Utstedelse av salgsdokumenter	389
3.6.6	Oppsummering	391

3.7	Lønnsoppdrag	391
3.7.1	Oppdragsgivers interne rutiner	393
3.7.2	Lønnsgrunnlag	399
3.7.3	Registrering av lønnsgrunnlag	403
3.7.4	Skattetrekk, utleggstrekk og andre trekk	405
3.7.5	Lønnsdokumentasjon	408
3.7.6	Betalingsgrunnlag	409
3.7.7	Lønsslipp og sammenstillingsoppgave lønn	410
3.7.8	A-melding	413
3.7.9	Oppsummering	416
3.8	Betalingsoppdrag	416
3.8.1	Tilgangsrettigheter og arbeidsdeling	418
3.8.2	Rutiner for betalingsoppdrag	420
3.8.3	Betalingsgrunnlag	430
3.8.4	Registrering av betalingsgrunnlag	435
3.8.5	Likviditet og prioritering av krav	435
3.8.6	Attestasjon og godkjenning av utbetalinger	437
3.8.7	Oppsummering	440
3.9	Bokføringsoppdrag	441
3.9.1	Oppdragsgivers interne rutiner	446
3.9.2	Bokføring av transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner	456
3.9.3	Kvalitetssikring av rapporteringsgrunnlag	472
3.9.4	Pliktig regnskapsrapportering	484
3.9.5	Periodiske regnskapsrapporter til oppdragsgiver	486
3.9.6	Oppsummering	503
3.10	Årsoppgjørsoppdrag	504
3.10.1	Oppdragsgivers interne rutiner	507
3.10.2	Regnskapsstandarder og regnskapsprinsipper	512
3.10.3	Kvalitetssikring og dokumentasjon	516
3.10.4	Årsregnskap og skatterapportering	520
3.10.5	Oppsummering	522
3.11	Rene rapporteringsoppdrag	522
3.11.1	Oppsummering	530
3.12	Oppdragsdokumentasjon	531
3.12.1	Krav om oppdragsdokumentasjon	532
3.12.2	Krav til oppdragsdokumentasjon som gjelder for alle regnskapsoppdrag	540
3.12.3	Oppdragsdokumentasjon på lønnsoppdrag	546
3.12.4	Oppdragsdokumentasjon på bokføringsoppdrag	548
3.12.5	Oppdragsdokumentasjon på årsoppgjørsoppdrag	551
3.12.6	Oppdragsdokumentasjon på rene rapporteringsoppdrag	555
3.12.7	Oppbevaring av oppdragsdokumentasjon	558
3.12.8	Oppsummering	569
3.13	Ikrafttredelse	569
	Vedlegg	571

KAPITTEL 4 FORSKRIFT OM RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL	629
4.0 Innledning	629
4.1 Innledende bestemmelser	634
4.1.1 Innledning	634
4.1.2 Forskriftsbestemmelser	634
4.1.3 Oppsummering	637
4.2 Ansvar for risikostyring og internkontroll	637
4.2.1 Innledning	637
4.2.2 Forskriftsbestemmelser	638
4.2.3 Oppsummering	656
4.3 Risikostyring og internkontroll	656
4.3.1 Innledning	656
4.3.2 Forskriftsbestemmelser	656
4.3.3 Oppsummering	670
4.4 Internrevisjon eller uavhengig bekreftelse	670
4.4.1 Innledning	670
4.4.2 Forskriftsbestemmelser	671
4.4.3 Oppsummering	672
4.5 Unntak	672
4.6 Ikrafttredelse	674
Vedlegg	675
KAPITTEL 5 HVITVASKINGSLOVEN OG HVITVASKINGSFORSKRIFTEN	682
5.0 Innledning	682
5.1 Hvitvaskingsloven – kapittel 1 og 2	686
5.1.1 Innledning	686
5.1.2 Lovens bestemmelser med kommentarer – §§ 1 til 5	687
5.1.3 Oppsummering	703
5.2 Hvitvaskingsloven – kapittel 3	704
5.2.1 Innledning	704
5.2.2 Lovens bestemmelser med kommentarer – §§ 6 til 8	705
5.2.3 Oppsummering	713
5.3 Hvitvaskingsloven – kapittel 4	714
5.3.1 Innledning	714
5.3.2 Lovens bestemmelser med kommentarer – §§ 9 til 24	714
5.3.3 Oppsummering	760
5.4 Hvitvaskingsloven kapittel 5	761
5.4.1 Innledning	761
5.4.2 Lovens bestemmelser med kommentarer – §§ 25 til 28	761
5.4.3 Oppsummering	776
5.5 Hvitvaskingsloven – kapittel 6	776
5.5.1 Innledning	776
5.5.2 Lovens bestemmelser med kommentarer – §§ 29 til 34	777
5.5.3 Oppsummering	783

5.6	Hvitvaskingsloven – kapittel 7 og 8	783
5.6.1	Innledning	783
5.6.2	Lovens bestemmelser med kommentarer – §§ 35 til 42	784
5.6.3	Oppsummering	793
5.7	Hvitvaskingsloven – kapittel 9 og 11	794
5.7.1	Innledning	794
5.7.2	Lovens bestemmelser med kommentarer – §§ 43 til 54	794
5.7.3	Oppsummering	805
	Vedlegg	807
	KAPITTEL 6 ETISK REGELVERK FOR REGNSKAPSFØRERE	814
6.0	Innledning	814
6.1	Kort om etikk	814
6.2	Etisk regelverk – innledning	817
6.2.1	Etisk regelverk for regnskapsførere	818
	LITTERATUR	827
	STIKKORD	837

Regnskapsførerloven

§ 1-1. Virkeområde	38
§ 1-2. Definisjoner mv.	56
§ 2-1. Adgang til å drive regnskapsføring	63
§ 2-2. Regnskapselskap	66
§ 2-3. Statsautorisert regnskapsfører	73
§ 2-4. Deponering	79
§ 2-5. Regnskapsførerregisteret	80
§ 2-6. Tjenesteloven	81
§ 3-1. Utdanning	85
§ 3-2. Praksis	90
§ 3-3. Vilkår om å være skikket	96
§ 3-4. Etterutdanning	104
§ 4-1. Kapasitet, kompetanse og kvalitetsstyring	121
§ 4-2. Regnskapsførers taushetsplikt	128
§ 5-1. Forberedelse av oppdraget	139
§ 5-2. Oppdragsavtale og fullmakter	146
§ 5-3. Dokumentasjon	148
§ 5-4. Utførelse av oppdraget	151
§ 5-5. Plikt til å frasi seg oppdraget	155
§ 6-1. Tilbakekall og suspensjon av godkjenning som statsautorisert regnskapsfører	157
§ 6-2. Tilbakekall og suspensjon av godkjenningen som regnskapselskap	170
§ 6-3. Overtredelsesgebyr	173
§ 6-4. Momenter ved vedtak om overtredelsesgebyr	176
§ 6-5. Foreldelse mv.	177
§ 6-6. Straff	178
§ 7-1. Klagenemnd	180
§ 8-1. Ikrafttredelse	183
§ 8-2. Overgangsregler	183

GRFS

GRFS 1	Utgangspunkt og definisjoner	200
GRFS 1.1	Formål og virkeområde	200
GRFS 1.2	Definisjoner	207
GRFS 2	Organisering av virksomheten og taushetsplikt	225
GRFS 2.1	Kvalitetsstyring	225
GRFS 2.2	Kapasitet og kompetanse	258
GRFS 2.3	Bruk av IT-systemer i oppdragsutførelsen	263
GRFS 2.4	Konfidensialitet og taushetsplikt	280
	<i>GRFS 2.4.1 Regnskapsførers taushetsplikt</i>	280
	<i>GRFS 2.4.2 Taushetserklæring</i>	284
GRFS 3	Etablering, forberedelse og fortsettelse av regnskapsoppdrag ..	287
GRFS 3.1	Vurdering av kapasitet og kompetanse	287
GRFS 3.2	Uttalelse fra forrige regnskapsfører	291
GRFS 3.3	Oppdragsavtale	303
	<i>GRFS 3.3.1 Avtaleplikt</i>	303
	<i>GRFS 3.3.2 Krav til oppdragsavtalens innhold</i>	309
	<i>GRFS 3.3.3 Endringer i avtaleperioden</i>	315
GRFS 3.4	Fullmakter	318
GRFS 3.5	Oppdragsansvarlig regnskapsfører	322
GRFS 3.6	Plikt til å frasi seg oppdraget	325
GRFS 4	Oppdragsgivers regnskapsmateriale og regnskapsdata	329
GRFS 4.1	Tilbakelevering til oppdragsgiver	329
GRFS 4.2	Opphør av oppdrag	332
GRFS 5	Oppdragsutførelse – alle regnskapsoppdrag	340
GRFS 5.1	Generelt	340
GRFS 5.2	Oppdragsansvaret	343
GRFS 5.3	Forståelse av oppdragsgivers virksomhet	352
GRFS 5.4	Vurdering av oppdragsgivers interne rutiner	360
GRFS 5.5	Brudd på lovkrav	368
GRFS 6	Faktureringsoppdrag	377
GRFS 6.1	Oppdragsgivers interne rutiner	377
GRFS 6.2	Faktureringsgrunnlag	384
GRFS 6.3	Betryggende registrering	387
GRFS 6.4	Innhold i salgsdokumenter	388
GRFS 6.5	Utstedelse av salgsdokumenter	389
GRFS 7	Lønnsoppdrag	394
GRFS 7.1	Oppdragsgivers interne rutiner	394
GRFS 7.2	Lønnsgrunnlag	400
GRFS 7.3	Betryggende registrering	403

GRFS 7.4	Skattetrekk, utleggstrekk og andre trekk	405
GRFS 7.5	Lønnsdokumentasjon	409
GRFS 7.6	Betalingsgrunnlag	409
GRFS 7.7	Lønnslipp og sammenstillingsoppgave lønn	410
GRFS 7.8	A-melding	413
GRFS 8	Betalingsoppdrag	419
GRFS 8.1	Tilgangsrettigheter og arbeidsdeling	419
GRFS 8.2	Rutiner for betalingsoppdrag	421
GRFS 8.3	Betalingsgrunnlag	430
GRFS 8.4	Betryggende registrering	435
GRFS 8.5	Likviditet og prioritering av krav	436
GRFS 8.6	Attestasjon og godkjenning	438
GRFS 9	Bokføringsoppdrag	446
GRFS 9.1	Oppdragsgivers interne rutiner	446
GRFS 9.2	Bokføring av transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner	457
	<i>GRFS 9.2.1 Oppfølging av dokumentasjon og bokføring</i>	<i>457</i>
	<i>GRFS 9.2.2 Dokumentasjon utarbeidet av regnskapsfører</i>	<i>467</i>
	<i>GRFS 9.2.3 Kontoplan</i>	<i>471</i>
GRFS 9.3	Kvalitetssikring av rapporteringsgrunnlag	473
GRFS 9.4	Pliktig regnskapsrapportering	484
GRFS 9.5	Periodiske regnskapsrapporter til oppdragsgiver	487
	<i>GRFS 9.5.1 Frekvens</i>	<i>487</i>
	<i>GRFS 9.5.2 Innhold</i>	<i>490</i>
	<i>GRFS 9.5.3 Kommentarer</i>	<i>494</i>
GRFS 10	Årsoppgjørsoppdrag	508
GRFS 10.1	Oppdragsgivers interne rutiner	508
GRFS 10.2	Regnskapsstandarder og regnskapsprinsipper	512
GRFS 10.3	Kvalitetssikring og dokumentasjon	517
GRFS 10.4	Årsregnskap og skatterapportering	520
GRFS 11	Rene rapporteringsoppdrag	524
GRFS 12	Oppdragsdokumentasjon	533
GRFS 12.1	Krav om oppdragsdokumentasjon	533
GRFS 12.2	Alle regnskapsoppdrag	540
GRFS 12.3	Lønnsoppdrag	546
GRFS 12.4	Bokføringsoppdrag	548
GRFS 12.5	Årsoppgjørsoppdrag	551
GRFS 12.6	Rene rapporteringsoppdrag	555
GRFS 12.7	Oppbevaring av oppdragsdokumentasjon	558
GRFS 13	Ikrafttredelse	570

Forskrift om risikostyring og internkontroll

§ 1. Virkeområde	634
§ 2. Forholdsmessighet og virksomhet i enkeltpersonforetak	635
§ 3. Styret	638
§ 4. Daglig leder	645
§ 5. Utkontraktering	647
§ 6. Risikostyring	656
§ 7. Gjennomføring av internkontrollen	667
§ 8. Dokumentasjon og rapportering	669
§ 9. Internrevisjon	671
§ 10. Uavhengig bekreftelse	671
§ 11. Unntak	672
§ 12. Ikrafttredelse mv.	674

Hvitvaskingsloven og hvitvaskingsforskriften

Kapittel 1. Innledende bestemmelser	687
§ 1. Lovens formål	687
§ 2. Definisjoner	688
§ 3. Geografisk virkeområde	697
§ 4. Rapporteringspliktige	697
§ 1-1. Virkeområde	699
§ 1-2. Agenter for utenlandske betalingsforetak	699
§ 1-3. Hvitvaskingslovens anvendelse for virtuell valuta. Krav til registrering for tilbydere av vekslings- og oppbevaringstjenester. Tilbakekall.	699
§ 1-4. Unntak fra hvitvaskingsloven for særskilte tilbydere av spilltjenester	699
Kapittel 2. Beløpsgrense for kontantvederlag	703
§ 5. Beløpsgrense for kontantvederlag. Kontroll	703
Kapittel 3. Risikobasert tilnærming og rutiner	705
§ 6. Risikobaserte tiltak	705
§ 7. Virksomhetsinnrettet risikovurdering	706
§ 8. Rutiner	710
Kapittel 4. Kundetiltak og løpende oppfølging	714
§ 9. Risikobaserte kundetiltak og løpende oppfølging	714
§ 10. Plikt til å gjennomføre kundetiltak	717
§ 4-1. Etablering av kundeforhold	718
§ 4-1a. Plikt til å gjennomføre kundetiltak når det ikke er etablert kundeforhold	719
§ 4-2. Unntak fra krav om kundetiltak	719
§ 4-2a. Unntak fra visse kundetiltak ved produkter knyttet til offentlige ytelser ..	719
§ 11. Tidspunktet for gjennomføring av kundetiltak	720
§ 12. Kundetiltak når kunden er fysisk person	721
§ 4-3. Gyldig legitimasjon for fysiske personer	722
§ 13. Kundetiltak når kunden ikke er en fysisk person	729
§ 4-4. Kundetiltak for kunder som ikke er fysiske personer, som ennå ikke er registrert i offentlig register. Etterfølgende innhenting av utskrift eller firmaattest	730
§ 14. Identifisering av reelle rettighetshavere når kunden ikke er en fysisk person	736
§ 15. Særlig om livsforsikring og eiendomsmegling	741
§ 4-4a. Forsikringsavtaler omfattet av hvitvaskingsloven § 15	741
§ 16. Forenklete kundetiltak	741
§ 4-6. Lav risiko for hvitvasking og terrorfinansiering – forenklete kundetiltak ..	741
§ 4-7. Forenklete kundetiltak overfor disponenter og personer som kan handle på vegne av kunden	742
§ 4-8. Kundetiltak for kontoer som mottar midler fra flere personer (klientkontoer)	742

§ 17.	Forsterkede kundetiltak ved høy risiko for hvitvasking eller terrorfinansiering	744
	§ 4-9. <i>Høy risiko for hvitvasking og terrorfinansiering – forsterkede kundetiltak</i>	744
	§ 4-10. <i>Særlige tiltak overfor høyrisikoland</i>	745
	§ 4-11. <i>Innhenting av opplysninger om midlenes opprinnelse</i>	746
§ 18.	Forsterkede kundetiltak overfor politisk eksponerte personer og nære familiemedlemmer og kjente medarbeidere til politisk eksponerte personer	749
	§ 4-11. <i>Innhenting av opplysninger om midlenes opprinnelse</i>	750
§ 19.	Forsterkede kundetiltak ved korrespondentforbindelse	752
§ 20.	Forbud mot korrespondentforbindelse med tomt bankselskap	752
§ 21.	Følger av at kundetiltak ikke kan gjennomføres	752
§ 22.	Kundetiltak utført av tredjepart	752
	§ 4-10. <i>Særlige tiltak overfor høyrisikoland</i>	754
	§ 4-12. <i>Bruk av tredjepart for tilbydere av spilltjenester</i>	754
§ 23.	Utkontraktering av kundetiltak	755
	§ 4-5. <i>Utkontraktering til rapporteringspliktiges distribusjonsapparat og leveringspliktige tilbydere av posttjenester</i>	756
§ 24.	Løpende oppfølging av kundeforhold	756
	§ 4-13. <i>Delvis avvikling og sperring. Avvikling av grunnleggende tjenester</i>	757
	§ 4-14. <i>Tilbakeføring av kundemidler ved avvikling av kundeforholdet</i>	757
Kapittel 5. Nærmere undersøkelser. Rapportering		761
§ 25.	Undersøkelsesplikt	761
§ 26.	Rapporteringsplikt. Opplysningsplikt. Ansvarsfrihet	766
	§ 5-1. <i>Oversendelse av opplysninger til Økokrim</i>	767
§ 27.	Gjennomføring av mistenkelig transaksjon	771
§ 28.	Forbud mot å avsløre undersøkelser, rapportering eller etterforskning	772
	§ 5-2. <i>Unntak fra avsløringsforbudet – utveksling av opplysninger om felles kunde i en transaksjon hvor de aktuelle rapporteringspliktige er involvert</i>	773
	§ 6-5. <i>Utteksling av opplysninger i konsern</i>	773
Kapittel 6. Behandling av personopplysninger og andre opplysninger		777
§ 29.	Forholdet til personopplysningsloven	777
	§ 6-1. <i>Behandling av særlige kategorier personopplysninger og opplysninger om straffedommer og lovovertrедelser</i>	777
§ 30.	Registrering og lagring av opplysninger og dokumenter. Sletting av personopplysninger	778
	§ 6-2. <i>Registrering og lagring av opplysninger og dokumenter</i>	779
	§ 6-3. <i>Lagring av opplysninger og dokumenter for advokater mv.</i>	779
	§ 6-4. <i>Beregning av maksimal lagringstid</i>	779
§ 31.	Utteksling av opplysninger fra rapporteringspliktige	782
	§ 6-5. <i>Utteksling av opplysninger i konsern</i>	782
§ 32.	Unntak fra retten til innsyn etter personopplysningsloven	782
§ 33.	Informasjon til kunder	783
§ 34.	Økokrims behandling av opplysninger	783

Kapittel 7. Øvrige plikter	784
§ 35. Internkontroll	784
§ 36. Opplæring	787
§ 37. Vern mot negative reaksjoner ved rapportering. Varslingssystemer	788
§ 38. Elektroniske overvåkingssystemer	789
§ 7-3. <i>Minimumskrav til elektronisk overvåkingssystem</i>	789
§ 39. Rapporteringspliktiges virksomhet i utlandet	789
§ 4-10. <i>Særlige tiltak overfor høyrisikoland</i>	790
§ 7-1. <i>Inkorporasjon av kommisjonsforordning (EU) 2019/758</i> <i>(minstekrav og ytterligere tiltak kreditt- og finansinstitusjoner skal</i> <i>gjennomføre for å begrense risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering</i> <i>i visse tredjeland)</i>	791
§ 40. Nasjonalt kontaktpunkt for agenter av utenlandske betalingsforetak og e-pengeforetak	792
§ 7-1. <i>Inkorporasjon av kommisjonsforordning (EU) 2019/758</i> <i>(minstekrav og ytterligere tiltak kreditt- og finansinstitusjoner skal</i> <i>gjennomføre for å begrense risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering</i> <i>i visse tredjeland)</i>	792
§ 7-2. <i>Inkorporasjon av kommisjonsforordning (EU) 2018/1108 (kriterier</i> <i>for utpeking av sentrale kontaktpunkter for e-pengeutstedere og</i> <i>betalingstjenesteytere og regler for deres funksjoner)</i>	792
§ 41. Plikt til å opplyse om forvalterforholdet i utenlandsk trust mv.	792
Kapittel 8. Autorisasjon for tilbydere av virksomhetstjenester	792
§ 42. Krav om autorisasjon for tilbyder av virksomhetstjenester. Tilbakekall	792
Kapittel 9. Tilsyn. Forvaltningstiltak. Sanksjoner	794
§ 43. Tilsynsmyndigheter	794
§ 44. Lotteritilsynets myndighet	796
§ 45. Tilsynsmyndighetens taushetsplikt om varsling og sanksjoner mv.	796
§ 46. Tilsynsmyndighetens rapporteringsplikt	796
§ 47. Pålegg om opphør av ulovlige forhold. Tvangsmulkt	797
§ 48. Forbud mot å ha ledelsesfunksjon	797
§ 49. Overtredelsesgebyr	799
§ 50. Vurderingsmomenter for forbud mot å ha ledelsesfunksjon og vedtak om overtredelsesgebyr	802
§ 51. Straff	803
Kapittel 11. Avsluttende bestemmelser	805
§ 52. Forskrift om opplysninger ved betalinger	805
§ 10-1. <i>Opplysninger som skal følge en betaling</i>	805
§ 53. Ikrafttredelse	805
§ 10-2. <i>Overgangsregler</i>	805
§ 10-3. <i>Ikrafttredelse</i>	805
§ 54. Endringer i andre lover	805

Etisk regelverk for regnskapsførere

Forord	818
Hva er etikk	819
Hvorfor er etikk viktig	819
Kapittel 1 – Målsetting og virkeområde	820
Kapittel 2 – Integritet	820
Kapittel 3 – Objektivitet	821
Kapittel 4 – Profesjonalitet	821
Kapittel 5 – Tilbørlig aktsomhet	821
Kapittel 6 – Konfidensialitet	821
Kapittel 7 – Lojalitet	822
Kapittel 8 – Overholdelse av reglene	822